

Õnneleid Liikluskool OÜ

ÕNNELEID LIIKLUSKOOOL

A1- JA A2-ALAMKATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI ETTEVALMISTAMISE ESMAÕPPE ALGASTME ÕPPEKAVA

KINNITAN

/digitaalselt allkirjastatud/

Toivo Õnneleid

Õnneleid Liikluskool OÜ

juhataja

1.märts 2015

Tartu 2015

SISUKORD

1.	Koolituse korralduslikud alused	4
1.1.	Juhi esmaõppe algaste	4
1.2.	Esmaõppe algastme koolituse kestus	5
1.3.	Juhi koolituse lõpetamine	5
1.4.	Juhendaja kaasamine õppesõitu	5
1.5.	A1- ja A2-alamkategoria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise esmaõppe algastme liiklusteooriatundide teemataabel ja tundide maht	6
1.6.	A1- ja A2-alamkategoria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise esmaõppe algastme sõidutundide teemataabel ja tundide maht.....	7
2.	Õnneleid liikluskooli esmaõppe algastme koolituse ainekaardid.....	8
2.1.	Teoriaõppe ainekaardid	8
T 1.1.	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest.....	8
T 1.2.	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine.....	9
T 1.3.	Liiklus kui süsteem.....	10
T 1.4.	Ohutu liiklemise põhimõtted.....	11
T 1.5.	Teiste liiklejatega arvestamine	12
T 1.6.	Mootorratta turvalisus	14
T 1.7.	Inimene mootorrattajuhina	15
T 2.1.	Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites	16
T 2.2.	Sõidujärjekord sõites.....	18
T 2.3.	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis	19
T 2.4.	Mootorratta peatamine ja sõidu lõpetamine	20
T 2.5.	Käitumine liiklusõnnetuse korral	22
T 2.6.	Grupis sõit	23
T 3.1.	Möödasõit, möödumine ja überpõige	24
T 3.2.	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil	25
T 3.3.	Keskkonda säästev mootorratta kasutamine	26
T 3.4.	Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes	27
2.2.	Sõiduõppe ainekaardid	30
S 1.1.	Juhi tööasend ja turvavarustus.....	30
S 1.2.	Mootorratta käsitsemine	30
S 2.1.	Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teedel.....	31

S 2.2. Mootorratta juhtimine erinevates liiklusesituatsioonides	33
S 3.1. Möödasõit, möödumine ja ümberpõige.....	34
S 3.2. Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal	35
3. Koolitaja eksamineerimis- ja hindamisjuhend	36
3.1. Teooria kursuse hindamine	36
3.2. Sõidutundide hindamine	36

1. KOOLITUSE KORRALDUSLIKUD ALUSED

Õnneleid Liikluskooli A1- ja A2- alamkategoria esmaõppe algastme õppekava on koostatud Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011. a määrus nr 60 “Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“ Lisa 8 (majandus- ja taristuministri 06.11.2014. a määruse nr 94 sõnastuses). Õppekavas on ära toodud juhi esmaõppe algastme koolitamise struktuur ja korraldus, ainekaardid ja hindamise kriteeriumid.

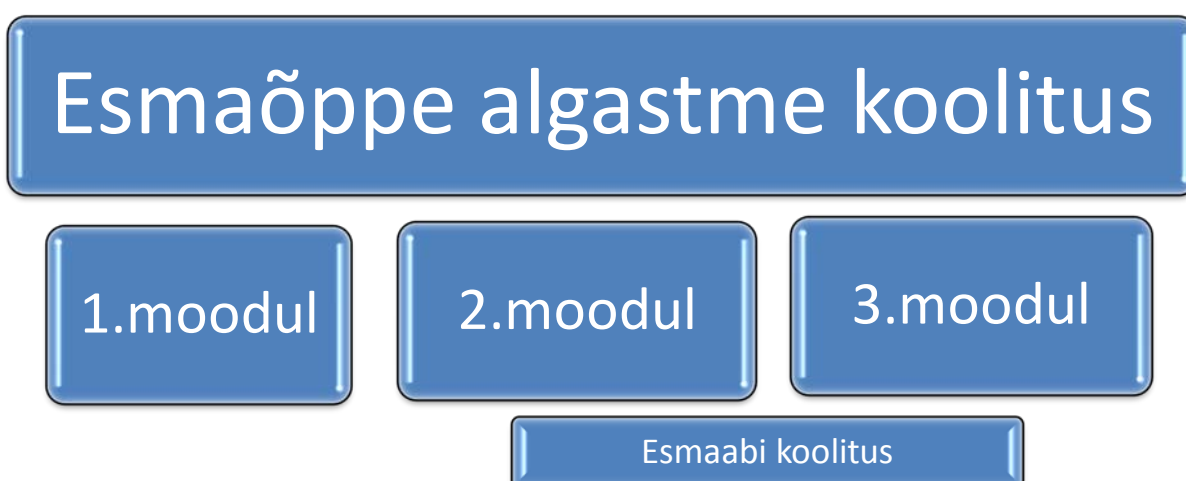
1.1. Juhhi esmaõppe algaste

Juhi esmaõppe algastme käigus peab juht omandama sellised teadmised, oskused ja hoiakud, et ta oleks võimeline liikluses käituma vastutustundlikult, ohutult, teisi liiklejaid arvestavalt ja keskkonda säästvalt ning et ta oskaks juhina realistlikult oma sõiduuskust hinnata ja seda iseseisva juhina jätkuvalt edasi arendada.

Õpilase poolt omandatud teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse mitteeristavat hindamist: sooritas (+), ei sooritanud (0). Vastavad kanded tehakse klassipäevikus (võib olla elektrooniline) ja sõidukaardil.

Algastme koolitus on jagatud moodulitesse 1-3, ja esmaabi koolituseks (Joonis).

A1-, A2- alamkategoria mootormootorratta juhi esmaõppe algastme koolituskursuse pikkus on vähemalt kuus nädalat.

Joonis: Algastme koolituse struktuur

1.2. Esmaõppe algastme koolituse kestus

Õppekavas esitatud õppematerjal jaguneb 24 teooriatunnile ja 12 sõidutunnile.

Õppekavas toodud õpiväljundite saavutamiseks teeb õpilane iseseisvat tööd vastavalt tema võimetele ja vajadustele. Osavõtt kõigist auditoorsetest-, sõidu- ja praktikumitundidest on kohustuslik. Juhi koolituskursuse pikkus on vähemalt kuus nädalat. Teooriaõppe- ja õppesõidutunni pikkus on 45 minutit.

1.3. Juhi koolituse lõpetamine

Juhi koolitus lõpeb käesolevas õppekavas toodud õpiväljundite saavutamisel. Õpiväljundite saavutamiseks püstitatud kontrolli meetodite ja hindamiskriteeriumite kirjeldus on ära toodud koolitaja eksamineerimise ja hindamise juhendis. Õpiväljundite saavutamise tõendamiseks tuleb õpilasel sooritada 3.mooduli lõpetamisel kontroll test õppetöö välisel ajal.

Pärast algastme koolituse, sealhulgas esmaabi koolituse läbimist väljastab juhi koolitaja õpilasele juhi koolituskursuse tunnistuse.

1.4. Juhendaja kaasamine õppesõitu

Õpilane võib oma sõiduuskuste parandamiseks ja kogemuste hankimiseks kasutada täiendavalt juhendajat, kes omab vastavat juhendaja tunnistust. Juhendajaga sõitmist saab alustada pärast kohustuslike sõidutundide läbimist (minimaalselt 3 sõidutundi) ja sellekohast kinnitust õpilase õpingukaardil. Õpingukaart antakse juhendajale pärast konsulteerimist Õnneleid Liikluskooli õpetajaga, et saaks seada ühised eesmärgid õpilase õpetamisel. Juhendajaga läbitud sõidutunde ei arvestata kohustuslike sõidutundide hulka.

1.5. A1- ja A2-alamkategoria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise esmaõppe algastme liiklusteooriatundide teemataabel ja tundide maht

Nr	Teema	Läbitavad liiklusteooriatundide teemad	Tundide arv	Märkused
1. MOODUL			10 tundi	
1.	T 1.1.	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest	0,5	
2.	T 1.2.	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine	0,5	
3.	T 1.3.1.	Liiklus kui süsteem	1	
	T 1.3.2.	Liiklus kui süsteem - liikluskorraldusvahendid	0,5	
	T 1.3.3.	Liiklus kui süsteem - liikluse reguleerimine	0,5	
	T 1.3.4.	Liiklus kui süsteem - mootorratta ehitus, tehnoseisund	1	
4.	T 1.4.1.	Ohutu liiklemise põhimõtted - märguanded, pikivahe	1	
	T 1.4.2.	Ohutu liiklemise põhimõtted - sõidukiiruse valik	1	
5.	T 1.5.	Teiste liiklejatega arvestamine	1	
6.	T 1.6.1.	Mootorratta turvalisus - sõiduasend	1	
	T 1.6.2.	Mootorratta turvalisus - turvavarustus	0,5	Võib läbi viia praktikumina
	T 1.6.3.	Mootorratta turvalisus - sõitjad, veosed	0,5	
7.	T 1.7.	Inimene mootorrattajuhina - alkohol, õnnetuste põhjused	1	
2. MOODUL			10 tundi	
8.	T 2.1.1.	Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites - enne sõitu	1	
	T 2.1.2.	Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites	1	
9.	T 2.2.	Sõidujärjekord sõites / ristmike ületamine	2	
10.	T 2.3.	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis	1	
11.	T 2.4.	Mootorratta peatamine ja sõidu lõpetamine	2	
12.	T 2.5.	Käitumine liiklusõnnetuse korral	2	
13.	T 2.6.	Grupis sõit	1	
3. MOODUL			4 tundi	
14.	T 3.1.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	1	
15.	T 3.2.	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil	1	
16.	T 3.3.	Keskkonda säästev mootorratta kasutamine	1	
17.	T 3.4.	Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes	1	
Kokku algastme koolituses			24 tundi	

1.6. A1- ja A2-alamkategoria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise esmaõppe algastme sõidutundide teemataabel ja tundide maht

Nr	Teema	Läbitavad sõidutundide teemad	Tundide arv
1. MOODUL			3 kohustuslikku tundi
1.	S 1.1.	Juhi tööasend ja turvavarustus, mootorratta käsitlemine.	1
2.	S 1.2.	Mootorratta käsitlemine.	1
3.	S 1.3.	Mootorratta käsitlemine koos hinnanguga valmisolekule minna üle 2.moodulisse.	1
4.	IP 1	Sõitmine individuaalprogrammi järgi.	Määrab õpetaja vajadusel
2. MOODUL			7 kohustuslikku tundi
5.	S 2.1.	Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teedel.	2
6.	S 2.2.	Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides.	5
7.	S 2.3.	Linnasõidujärgne sõidu oskuse hindamine.	Määrab õpetaja vajadusel
8.	IP 2	Sõitmine individuaalprogrammi järgi.	Määrab õpetaja vajadusel
3. MOODUL			2 kohustuslikku tundi
9.	S 3.1.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige.	1
10.	S 3.2.	Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal.	1
11.	IP 3	Sõitmine individuaalprogrammi järgi.	Määrab õpetaja vajadusel
12.	KS	Kontrollsõit.	Määrab õpetaja vajadusel
Kokku algastme koolituses			12 kohustuslikku tundi

- NB! Sõidutunni pikkus on 45 minutit (sissejuhatus-õppimine-kokkuvõte).
- Kõik teemad, mis on sinisel taustal, on lisaõidutunnid ja ei kuulu kohustusliku 12 sõidutunni hulka!

2. ÕNNELEID LIIKLUSKOOLI ESMAÕPPE ALGASTME KOOLITUSE AINEKAARDID

Käesolevas peatükis on toodud teooria- ja sõiduõppe ainekaardid. Riiklikule õppekavale on lisatud õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks.

2.1. Teooriaõppe ainekaardid

T 1.1.	<i>T 1.1. Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse juhi õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Pole.
Aine lühikirjeldus	Antakse ülevaade juhiloa saamise tingimustest ja korrast, juhikoolituse eesmärkidest ja juhi õppekavast, õppetöö korraldusest ja õppetööd reguleerivatest dokumentidest. Seatakse koolitusele ühised eesmärgid.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused ülevaate saamiseks juhiloa saamise tingimustest ja korrast, õppetöö korraldusest, sisust ja mahust. Luua eeldused olukorrale, kus juhi ettevalmistamise riikliku õppekavaga seatud juhi koolituse eesmärgid ja õpilase juhilubade saamisega ning juhi koolitusega seotud eesmärgid langeksid võimalikult palju kokku.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab juhiloa saamise tingimusi ja korda; • teab õppetöö korraldust; • teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente; • on omaks võtnud juhi ettevalmistamise riikliku õppekavaga seatud juhi koolituse eesmärgid.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Loengu vormis (PowerPoint) antakse ülevaade juhiloa saamise tingimustest ja korrast, juhikoolituse eesmärkidest ja juhi õppekavast, õppetöö korraldusest ja õppetööd reguleerivatest dokumentidest. Püstitatakse õpilastele iseseisvad ülesanded. Arutelu käigus seatakse koolitusele ühised eesmärgid.
Selleks, et saavutada õpiväljundid, peab õpilane teadma, mõistma oskama:	Teab: <ul style="list-style-type: none"> • mida on tarvis teha selleks, et saada juhtimisõigus; • milliseid dokumente on tarvis juhiloa taotlemisel; • milliste õigusaktidega on reguleeritud õppetöö korraldus; Oskab: <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldada, mida on tarvis teha, et saada juhtimisõigus;

	<ul style="list-style-type: none"> nimetada juhi koolituse eesmäärke;
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamisel kasutatakse õpilaste küsitlemist.
Iseseisva töö sisu	<p>Tutvuda järgnevate õigusaktidega: Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad (https://www.riigiteataja.ee/akt/11112014012) Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamimootorrattale (https://www.riigiteataja.ee/akt/102092014009?leiaKehtiv) Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.</p>
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid. Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad (https://www.riigiteataja.ee/akt/11112014012)

T 1.2.	<i>T 1.2. Iseseisvaks õppimiseks juhendamine</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse juhi õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitakse pärast tundi "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Lisaks kohustuslikele teooriatundidele ja sõidutundidele on kursuse raames palju iseseisvat tööd. Aine raames täpsustatakse iseseisva töö sisu ja mahtu. Aidatakse õpilasel koostada individuaalne õppeplaani – õppetöö ajaline jaotus, iseseisev töö, õppimine juhendajaga jms. Rõhutatakse õpilase aktiivset rolli õppetöös ja vajadust võtta vastutus oma õppimise eest.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused vastutuse võtmiseks oma õppimise eest ja aidata õpilasel koostada individuaalne õppeplaani.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> on valmis vastutama oma õppimise eest; on koostanud individuaalse õppeplaani; teab kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng (PowerPoint), mida toetavad erinevad videofilmid, arutelud. Pärast loengut toimub individuaalne töö õpilaste isikliku õppekava koostamisega.
Selleks, et saavutada õpiväljundid, peab õpilane teadma, mõistma oskama:	<p>Teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> et vastutus õppeedukuse eest tuleb endal võtta; kuidas koostada individuaalset õppekava. <p>Oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> koostada individuaalset õppekava;

	<ul style="list-style-type: none"> • kasutada autokooli E-õppekeskkonda; • pöörduda abivajadusel õige inimese poole.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamisel kasutatakse õpilaste küsitlemist.
Iseseisva töö sisu	Õpilane koostab individuaalse õppeplaani. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 1.3.	<i>T 1.3. Liiklus kui süsteem</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Kohustuslike tundide jaotus mooduli raames määratakse autokooli aineprogrammis.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine"
Aine lühikirjeldus	Liiklus koosneb mitmest osast – tee, liikleja, sõiduk, seadusandlus – moodustades süsteemi. Süsteemi erinevad osad on vastasmõjus – muutused ühes kutsuvad esile ka muutused teistes. Antakse ülevaade olulisemast süsteemi erinevate osade kohta – terminind, liiklusalane seadusandlus, sõiduk, liikluskorraldusvahendid jms.
Aine üldesmärgid	Lua eeldused mõistmaks liiklust kui süsteemi.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat; • teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid; • mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana; • teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng (PowerPoint), mida toetavad erinevad videofilmid, arutelud ja rühmatööd. Tagasiside kontrolltestile.
Selleks, et saavutada õpiväljundid, peab õpilane teadma, mõistma oskama:	Teab: <ul style="list-style-type: none"> • liikluskorraldusvahendite olulisust liiklussüsteemis; • liiklusalast seadusandlust; • liiklusalaseid õigusakte; • liikluskorraldusvahendid on korrapärane süsteem ning sellest tulenevalt oskab ta neid otsida; • kuidas sõitu riski vältimise eesmärgil planeerida; • erinevate liiklejagruppide eripärasusi ja oskab nendega arvestada; • mis on süsteemi osad ja nende vastasmõju. Oskab: <ul style="list-style-type: none"> • iseseisvalt ja ohutult liigelda; • juhina realistlikult oma sõiduuskust hinnata ja süsteemis toime tulla;

	<ul style="list-style-type: none"> • oskab käituda vastavalt muutunud oludele.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamisel kasutatakse kontrolltesti, mis sisaldab 30 teemakohast küsimust.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/117032011021?leiaKehtiv#). Ära õppida liikluse märkide ja teekattemärgistuse tähendused. Lahendada teemakohaseid liikluste. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid. Liiklusseaduse 1.peatükk 3. jagu.

T 1.4.	<i>T 1.4. Ohutu liiklemise põhimõtted</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse juhi õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Võimalikke eettulevaid liiklusolukordi on väga palju ja neid ükshaaval selgeks õppida ei ole võimalik. Aine raames analüüsitakse tüüpilisemaid liiklusolukordi ja arutletakse, millised on juhi võimalused tagada ohutus nendes olukordades. Sõnastatakse ühiselt ohutu liiklemise põhimõtted. Omandatakse piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga ja märguannete kasutamisega seotud reeglid.
Aine üldesmärgid	Lua eeldused isiklike ohutu liiklemise põhimõtete väljatöötamiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgsuuna hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine; • teab piki- ja külgsuuna ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid; • teab märguandeid ja nende kasutamisega seotud reegleid; • on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng (PowerPoint), mida toetavad erinevad videofilmid, arutelud ja rühmatööd.
Selleks, et saavutada õpiväljundid, peab õpilane teadma, mõistma oskama:	Teab: <ul style="list-style-type: none"> • kuidas teha tähelepanekuid liikluses, et vältida ohte; • kuidas kiiruse valik mõjutab liiklusohutust; • kuidas kasutada märguandeid; • millised on ohutud piki- ja külgsuunad; • miks on vajalik liiklusreeglitest kinni pidada.

	<ul style="list-style-type: none"> • millal peab kasutama suunatulesid, ohutulesid, ohukolmnurka; • millal võib tulesid vilgutada, helisignaali anda; • millised on kiiruse üldised piirangud õuealal, asulas, väljaspool aasulat; • kuidas vastavalt piki- ja külgvahele kiirust valida; • kuidas vastavalt kiirusele piki- ja külgvahet hoida; <p>Oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teha tähelepanekuid ümbritsevast liikluskeskkonnast; • siduda oma mootorratta liikumiskiiruse vastavalt oludele; • kasutada juhi märguandeid (sealhulgas käemärguandeid) ohutuse tagamiseks; • oskab valida ohutut piki- ja külgvahet; • kasutada "2 ja 3 sekundi" meetodit pikuvahe määramisel.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamismeetodina kasutatakse õpilaste küsitlemist.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/117032011021?leiaKehtiv#). Välja töötada isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 1.5.	<i>T 1.5. Teiste liiklejatega arvestamine</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse juhi õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Liiklejate käitumises on vanusest, kogemusest, kasutatavast mootorrattast jms tulenevaid erisusi. Neid erisusi teades oskab juht teiste liiklejatega paremini arvestada. Ühe liikleja poolt tehtud viga ei vii vältimatult õnnetuseni kui teine pool teab mida ette võtta õnnetuse ärahoidmiseks. Arutletakse selle üle, milliseid liiklejate rühmi on, millised on nende käitumise eripärad ja kuidas iga liikleja saab neid eripärasid teades ohutuse tagada.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused teiste liiklejatega arevestava käitumise kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejate rühmi; • teab erinevate liiklejate rühmade käitumise eripärasid; • teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähem kaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt) seotud ohtu suurendavaid tegureid; • omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestama eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega;

	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab teiste liiklejate ja sõitjate arvestamise tähtsust; • on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähem kaitstud liiklejate ja tagama oma käitumisega nende ohutuse.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng (PowerPoint), mida toetavad erinevad videofilmid, arutelud ja rühmatööd.
Selleks, et saavutada õpiväljundid, peab õpilane teadma, mõistma oskama:	<p>Teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • millised liiklejarühmad esinevad liikluses: <ul style="list-style-type: none"> ○ jalakäijad, kes omakorda jagunevad: lapsed, täiskasvanud, vanurid ○ sõidukid, mis omakorda jagunevad: kahe- ja enamarattalised sõidukid; • mõistab, et vähemkaitstud liiklejad (jalakäijad ja jalgratturid, mopeedijuhid, mootorratturid) on liikluses rohkem ohustatud kui teised liiklejad; • et võib mitte märgata vähemkaitstud liiklejaid eriti jalakäijaid aga ka jalgrattureid ning mopeede ja mootorrattaid, kuna nad on väiksed ja võivad jääda teiste liiklejate, autode, puude, põõsaste jne. varju; • mõistab, et vähemkaitstud liiklejad saavad autoga kokkupõrkes alati rohkem viga; • kuidas käituda liikluses lai- ja pikkveose puhul, mida tuleb arvestada sellise mootorrattaga koos liigeldes; • kus ja kuidas on lubatud liikuda hooldussõidukitel; • mõistab, et alarmsõidukil on sisselülitatud helisignaali ja/või töötavate vilkurite puhul kiire, alarmsõiduk võib läheneda oluliselt suurema kiirusega kui antud hetkel lubatud on ning teab juhi kohustusi kohtumisel eritalituse sõidukiga; • millal tuleb ühissõidukile teed anda tema peatusest väljumisel ning millal on trammil eesõigus. <p>Oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristada erinevaid liiklejate rühmasid liikluses; • olla eriti tähelepanelik ja ettevaatlik, kui näeb lapsi ja vanureid teel liikumas ning oskab arvestada vähemkaitstud liiklejatega; • aru saada eritalituse sõidukite vajadusest liikuda lubatud suurimast sõidukiirusest oluliselt suurema kiirusega, tagades teiste liiklejate ohutuse; • aru saada lai- ja pikk veose pöörderaadiusest ning hoiduda ohtlikest olukordadest; • märgata ja teed anda ühissõidukile ning oskab arvestada trammi eesõigusega.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamismeetodina kasutatakse õpilaste küsitlemist.

Iseseisva töö sisu	Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 1.6.	<i>T 1.6. Mootorratta turvalisus</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse juhi õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Mootorataste tootjad pööravad järjest suuremat rõhku mootorataste turvalisusele. Tehnikasaavutusi saavad juht ja sõitjad enda ohutuse suurendamiseks kasutada teades mootorrattal oleva turvavarustuse tööpõhimõtet ning kuidas turvavarustust õigesti kasutada.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mootorratta- ja mootorratturi turvavarustuse õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste ja oskuste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks kasutada turvavarustust.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab mootorratta kasutaja juhendiga tutvumise olulisust; • teab peamisi tänapäeva mootoratastel kasutatavaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavarustuse kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine); • teab mootorratta tüüpe ja nendest tulenevaid erisusi ja riske suurendavaid tegureid; • teab nõudeid sõitjate ja veoste veole ja turvavarustuse kasutamisele; • teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on enam motiveeritud turvavarustust kasutama; • teab mootorrattale istumise ja mahatulekuga seotud ettevaatusabinõusid; • teab mootorratta erinevate mehhanismide tööpõhimõtteid; • teab nõudeid kasutatava mootorratta tehnoseisundile; • teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid mootorratta kasutamisel; • teab kasutatava lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja mootorratta juhitavusele.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng (PowerPoint), mida toetavad erinevad videofilmid, arutelud ja rühmatööd. Demonstreeritakse mootorratturi turvavarustust (võib olla läbi viidud praktikumina).
Selleks, et saavutada õpiväljundid, peab õpilane teadma,	<p>Teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mootorratta kasutusjuhendiga tutvumise olulisust; • teab peamisi tänapäeva mootoratastel kasutatavaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet;

mõistma oskama:	<ul style="list-style-type: none"> turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte; nõudeid sõitjate ja veoste veole ja turvavarustuse kasutamisele; mootorrattale istumise ja mahatulekuga seotud ettevaatusabinõusid; nõudeid kasutatava mootormootorratta tehno seisundile; keskkonnaga seonduvaid nõudeid mootorratta kasutamisel; kasutatava mootorratta lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja mootorratta juhitavusele. <p>Oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> kasutada mootorratta- ja mootorratturi turvavarustust, sealhulgas õigesti kinnitada ja reguleerida kiivri kinnitusi; kasutaja juhendist leida olulise info; kasutada antud mootorratta lisa- ja mugavusseadmeid; juhtida kaassõitjate tähelepanu turvavarustuse õigele kasutamisele; selgitada turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte; ära tunda mootorratta tehnilise seisukorra tõttu tekkivaid ohte.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamismeetodina kasutatakse õpilaste küsitlemist.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/117032011021?leiaKehtiv#). Tutvuda vähemalt ühe mootorratta kasutusjuhendiga leidmaks juhiseid antud mootorratta turvavarustuse kasutamiseks. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid. Mootorratta kasutusjuhend.

T 1.7.	<i>T 1.7. Inimene mootorrattajuhina</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse juhi õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Inimestena oleme erinevad. Erinevused võivad olla tingitud kaasasündinud teguritest (sugu, isiksuse omadused, impulsiivsus, kognitiivsed funktsioonid), elu jooksul välja kujunevatest teguritest (vanus, kogemused, hoiakud, väärtused, motiivid, iseloom jms) ning kiiresti muutuvatest asjaoludest (väsimus, tervislik seisund, emotsioonid, joove jms). Arutletakse selle üle, kuidas nendest teguritest tulenevat negatiivset mõju juhi käitumisele saab vältida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mõistmaks erineva liikluskäitumise põhjuseid, saada teadlikuks enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest tugevatest ja nõrkadest külgedest. Lua eeldused strateegiate väljatöötamiseks neid

	kahjulikke mõjusid vähendada.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid; • teab kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist; • teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele; • on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks; • on rohkem motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonna säästlikkust, elu üldistes eesmärkides ja käitumises.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng (PowerPoint), mida toetavad erinevad videofilmid, arutelud ja rühmatööd. Tagasiside testide lahendamisele.
Selleks, et saavutada õpiväljundid, peab õpilane teadma, mõistma oskama:	<p>Teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • enda nõrku ja tugevaid külgi liiklejana; • sõidu eesmärgi, marsruudi valiku, sotsiaalse pinge jms mõju juhi käitumisele; • sõiduviisi valiku, juhi seisundi, sotsiaalse pinge jms mõju keskkonnasäästlikule sõidustiilile; • juhi psüühilise, vaimse ja tervisliku seisundi, sotsiaalse pinge, sõidu eesmärgi jms seotud ohte. <p>Oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eristada erinevaid isikuomadusi, mis mõjutavad mootorrattajuhi toimetulekut liikluses; • ära tunda milline inimtüüp on tema ise; • mõista, miks inimesed käituvad liikluses just nii, nagu nad käituvad.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamismeetodina kasutatakse õpilaste küsitlemist.
Iseseisva töö sisu	Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.
Hindamismeetodid ja – kriteeriumid mooduli lõpus	Mooduli viimase aine lõpus tuleb õpilasel sooritada vahetest. Testi küsimustik puudutab antud moodulis läbitud aineid. Test sisaldab 30 küsimust, õigete vastuste protsent vähemalt 90%.

T 2.1.	<i>T 2.1. Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.

Moodul 2 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse juhi õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on valida teel otse sõites ja manöövri sooritamisel õige asukoht. Omandatakse mootorrattaga sõidu alustamise ja mootorratta asukoha valikuga seonduvad reeglid. Arutletakse, kuidas tagada sõidu alustamisel ohutus, milliseid ettevalmistusi tuleb sõiduks teha, kuidas saab juht õige paiknemisega teel riske vältida. Analüüsitakse mootorratta asukohaga sõites seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused mootorrattaga sõitmisel õige asukoha valikuks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks sõidu planeerimisega riske vältida ning keskkonda säästa.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, kuidas mootorrattaga ohutult sõitu alustada; • teab mootorratta asukoha valikuga seotud reegleid; • teab, kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; • on rohkem motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamise ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng (PowerPoint), mida toetavad erinevad videofilmid, arutelud ja rühmatööd.
Selleks, et saavutada õpiväljundid, peab õpilane teadma, mõistma oskama:	<p>Teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • milliseid ettevalmistusi tuleb teha enne väljasõitu; • millised dokumendid peavad kaasas olema; • oskab hinnata enda tervislikku seisundit; • mida teha selleks, et sõitu ohutult alustada – märguanne, ülevaade, ohutus; • kuidas kasutada tee erinevaid osi; • kuidas tekitada oma mootorratta ümber ohutusruumi; • kuidas mootorrattas peab paiknema teel – asulas ja väljaspool asulat; • kuidas sooritada manöövreid, liikuda ringteel, pöörata tagasi; • liiklusõnnetuste põhjusi ja tagajärgi, kui eirata norme sõidu alustamisel ja paiknemisel teel. <p>Oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sõitu alustada ohutult – ülevaade, märguanne, ülevaade, ohutus; • kasutada tee erinevaid osi; • valida õige asukoha teel – asulas, väljaspool asulat, kiirteel; • ohutult sooritada manöövreid, liikuda ringteel, pöörata tagasi nii asulas kui asulavälisel teel; • valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; • motiveeritult planeerida sõitu riski vältimise ja keskkonna

	<p>säästmise eesmärgil;</p> <ul style="list-style-type: none"> • hoiduda liiklusõnnetusse sattumast juhul kui järgib kehtestatud norme ja liikleb ohutult ning keskkonnasäästlikult.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamise meetodina kasutatakse õpilaste küsitlemist.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/117032011021?leiaKehtiv#). Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 2.2.	T 2.2. Sõidujärjekord sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse juhi õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on õige sõidujärjekorra määramine teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ületamisel. Omandatakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ning raudteeülesõidukohtadel ja õuelade, parklate, jalgrattateede, teega külgnevate alade, raudtee, trammitee jms ületamisel sõidujärjekorra määramisega seotud reeglid. Analüüsitakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõiduga seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused ristmike ja teega külgnevate alade ületamisel õige sõidujärjekorra määramiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks ristmikel sõites võimalikke ohte vältida.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramisega seotud liiklusreegleid; • omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; • on rohkem motiveeritud teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud võimalikke ohte vältima.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng (PowerPoint), mida toetavad erinevad videofilmid, arutelud ja rühmatööd. Tagasiside probleemülesannete lahendamisele.

Selleks, et saavutada õpiväljundid, peab õpilane teadma, mõistma oskama:	<p>Teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teemaga seotud mõisteid; • teemaga seotud liiklusreegleid; • sõidujärjekorra määramise üldiseid printsiipe: <ul style="list-style-type: none"> ○ reguleerija, ○ valgusfoor, ○ eesõigusemärgid, ○ paremakäereegel. <p>Oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • määrata sõidujärjekorda teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel; • vältida liiklusohutlikke olukordi ja liiklusõnnetusi teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamismeetodina kasutatakse probleemülesannete lahendamist ja õpilaste küsitlemist.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/117032011021?leiaKehtiv#). Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 2.3.	<i>T 2.3. Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse juhi õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Omandatakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimisega seonduvad reeglid. Analüüsitakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas oleks saanud neid ära hoida. Asulavälisel teel ja kiirteel mootorratta juhtimine erineb asulas sõidust peamiselt sõidukiiruse poolest. Suurema sõidukiirusega kaasneb oht õnnetuse korral rohkem viga saada; midagi olulist võib tähele panemata jääda; kui ohtu märgatakse, siis on vähem aega õige otsuse vastuvõtmiseks ja tegutsemiseks. Lubatud sõidukiirust ületatakse siin ka rohkem - sõit tundub ohutum, sõidukiiruse hüpnos jms. Kuid ka väljaspool asulat ja kiirteel saab ohutult sõita – valides oludele vastava sõidukiiruse ja hoides enda ümber tegutsemiseks piisavalt ruumi.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimiseks ja ohtude vältimiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Lua eeldused motivatsiooni suurenemiseks järgida ka asulavälisel teel ja kiirteel sõites sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoida ohutut

	piki- ja külgvahet.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab mootorratta juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes mootorratta juhtimisega asulas; • omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; • on rohkem motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel mootorratast juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamise ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng (PowerPoint), mida toetavad erinevad videofilmid, arutelud ja rühmatööd.
Selleks, et saavutada õpiväljundid, peab õpilane teadma, mõistma oskama:	Teab: <ul style="list-style-type: none"> • millised liiklusreeglid kehtivad asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis; • kuidas muutub mootorratta sõidudünaamika kiiruse kasvades; • et erinevatel riikidel on kiirusepiirangud asulavälisel teel ning kiirteel erinevad; • miks paljud juhid ületavad asulavälisel teel ja kiirteel kiirust; • millised riskid kaasnevad sõidul asulavälisel teel kiirteel ja tunnelis; • millised võivad olla liiklusõnnetuse tagajärjed asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis. Oskab: <ul style="list-style-type: none"> • valida ohutut sõidukiirust asulavälisel teel ja kiirteel; • hoida vastavalt kiirusele ohutut piki- ja külgvahet; • ette näha ohte asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis; • vältida riske asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamismeetodina kasutatakse õpilaste küsitlemist.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse temaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/117032011021?leiaKehtiv#). Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 2.4.	<i>T 2.4. Mootorratta peatamine ja sõidu lõpetamine</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse juhi õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained.

Aine lühikirjeldus	Peatumine ja parkimine ning hädapeatamine peavad toimuma selliselt, et muud liiklust ei takistata. Omandatakse mootorratta peatamise ja parkimise ning hädapeatumisega seotud reeglid. Lahendatakse mootorratta peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse mootorratta peatumise ja parkimise ning hädapeatamisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luuu eeldused mootorratta peatumiseks ja parkimiseks ning hädapeatamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reeglite järgimiseks.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud erisusi; • oskab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega reegleid rakendada probleemülesande lahendamisel; • teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud ohtu suurendavaid tegureid (pehme ja ebatasane pinnas, teekatte eripärast lähtuvad ohud, kallak ja tõus jms).
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamise ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng (PowerPoint) ja probleemülesannete lahendamine, mida toetavad erinevad videofilmid, arutelud ja rühmatööd.
Selleks, et saavutada õpiväljundid, peab õpilane teadma, mõistma oskama:	<p>Teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuidas mootorrattast ohutult ja teisi arvestavalt peatada, parkida ja hädapeatada asulas ja väljaspool asulat; • liiklusseadusega sätestatud piiranguid peatumisel ja parkimisel ja on enam motiveeritud reegleid täitma; • et peatudes või parkides kauem kui 2 minutit tuleb mootorratta mootor välja lülitada, et vältida liigset keskkonna saastumist. <p>Oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvestada liiklusseadusega sätestatud piiranguid peatumisel ja parkimisel; • mootorrattast ohutult peatada, parkida ja hädapeatada asulas ja väljaspool asulat (kiirteel, tunnelis, pimedal ajal); • tõkestada mootorratta iseneslikku liikuma hakkamist või ümber kukkumist peatudes ja parkides; • käituda, kui on antud korraldus peatumiseks (politsei märguanded); • leida sobilikku kohta peatumiseks või parkimiseks; • kasutada peatumisel, parkimisel ja hädapeatamisel õigeid mootorratta tulesid ja tagada ohutuse mootorrattalt maha tulekul.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamismeetodina kasutatakse õpilaste küsitlemist.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse temaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/117032011021?leiaKehtiv#). Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste

	materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna temakohased materjalid.
T 2.5.	<i>T 2.5. Käitumine liiklusõnnetuse korral</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse juhi õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Ei ole
Aine lühikirjeldus	Liiklusõnnetus on riskiolukord, kuhu ükski juht ei taha sattuda. Kui aga liiklusõnnetus siiski juhtub, eeldab see juhilt kindlate reeglite järgi käitumist. Omandatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud reeglid. Lahendatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi ohutuse ja liikluskindlustusseaduse seisukohast.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused liiklusõnnetuse korral õige ja ohutu käitumise jaoks vajalike teadmiste kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda; • teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamise ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng (PowerPoint) ja probleemülesannete lahendamine, mida toetavad erinevad videofilmid, arutelud ja rühmatööd.
Selleks, et saavutada õpiväljundid, peab õpilane teadma, mõistma oskama:	Teab: <ul style="list-style-type: none"> • õiget käitumise järjekorda pärast liiklusõnnetuse toimumist; • liiklusõnnetuste statistikat. Oskab: <ul style="list-style-type: none"> • ennetada liiklusõnnetusi; • kutsuda abi; • abistada kannatanuid; • vormistada liiklusõnnetust; • selgitada liiklusõnnetuste põhjuseid; • tagada sündmuskoha ohutuse.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamismeetodina kasutatakse õpilaste küsitlemist.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse temaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/117032011021?leiaKehtiv#). Lahendada temakohaseid liiklusteste. Kohustuslik osaleda esmaabi koolitusel. Küllastada Eesti Liikluskindlustuse Fondi kodulehte (http://www.lkf.ee/) Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas temakohaste materjalidega.
Kohustuslik	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna temakohased materjalid.

kirjandus	Liikluskindlustuse seadus (https://www.riigiteataja.ee/akt/721861?leiaKehtiv).
-----------	---

T 2.6.	T 2.6. Grupis sõit
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 2. moodulisse.
Moodul 2 maht	Vähemalt 10 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse juhi õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Omandatakse mootorrattaga grupis sõitmise seonduvad reeglid. Analüüsitakse mootorrattaga grupis sõitmise seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas oleks saanud neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mootorrattaga grupis sõitmisel ohtude vältimiseks vajalike teadmiste kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab grupis sõitmisel erinevaid võimalusi grupi üles ehitamiseks (grupis olevate mootorrataste asukoht teel) lähtuvalt grupi suurusest, tee iseärasustest, sõidu eesmärgist, mootorratta iseärasusest, juhi kogemusest jms; • mõistab, et grupi ülesehitusest sõltub sõidu ohutus; • teab grupis sõitmisel erinevaid võimalusi teabe vahetamiseks (käeviiped, raadiojaamade kasutamine, navigatsiooni seadmete kasutamine); • mõistab grupis sõitmisel ohutuse tagamiseks vajaliku teabe vahetamise viiside kokkuleppimise tähtsust.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamise ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng (PowerPoint), mida toetab videofilm "Grupisõidu reeglid".
Selleks, et saavutada õpiväljundid, peab õpilane teadma, mõistma oskama:	Teab: <ul style="list-style-type: none"> • õiget käitumist grupis sõitmisel; • grupis sõitmise märguandeid. Oskab: <ul style="list-style-type: none"> • gruppi koostada; • marsruuti ette valmistada; • mootorratast ette valmistada.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamismeetodina kasutatakse õpilaste küsitlemist.
Iseseisva töö sisu	Planeerida üks marsruut, võttes arvesse grupi sõidu reegleid. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas temakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna temakohased materjalid.
Hindamismeetodid ja - kriteeriumid	Mooduli viimase aine lõpus tuleb õpilasel sooritada vahetest. Küsimustik puudutab antud mooduli aineid. Test sisaldab 30 küsimust,

mooduli lõpus	õigete vastuste protsent vähemalt 90%.
---------------	--

T 3.1.	T 3.1. Möödasõit, möödumine ja überpõige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 4 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse juhi õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Omandatakse mootorrattaga möödasõidu, möödumisega ning überpõikega seotud reeglid. Arutletakse selle üle, milliseid ohte võib mootorrattaga möödasõidul ette tulla ja kuidas neid ohte vältida. Analüüsitakse mootorrattaga möödasõidu, möödumise ja überpõikega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mootorrattaga ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja überpõikeks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks kaaluda hoolega möödasõiduvajadust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab mootorrattaga möödasõidu, möödumise ja überpõikega seotud erisusi (grupis sõites, mootorratta tüübist tulenev jms); • mõistab, et teel, kus pärisuunas on kaks või enam teekattemärgistega tähistatud sõidurada, on ohtlik tiheda liikluse korral, kui kõik rajad on ühtlaselt koormatud, ees sõitvatest mootorratastest mööda sõita.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng (PowerPoint), mida toetavad erinevad videofilmid, arutelud ja rühmatööd.
Selleks, et saavutada õpiväljundid, peab õpilane teadma, mõistma oskama:	Teab: <ul style="list-style-type: none"> • millele tähelepanu pöörata möödasõidu vajaduse välja selgitamisel; • et möödasõit on põhjendatud ainult siis kui möödasõidu põhjuseks on soov kiiremini sõita kui eesolev sõiduk; • mida arvestada kui hinnatakse ohutu möödasõidu eelduste olemasolu, kui palju peab möödasõiduks kasutatav rada vaba olema; • millest sõltub möödasõidumaa pikkus; • millele tähelepanu pöörata möödasõidu manöövri ohutuse tagamiseks; • kui suurt pikivahet tuleb hoida ja kuidas hinnata vajaliku pikivahe olemasolu; • kui suurt külgvahet tuleb möödasõidul hoida; • kuidas ohu ilmnemisel tuleb möödasõit katkestada; • et möödasõitu ei tohi takistada ühelgi viisil; • kuidas kaasa aidata ohtlikku olukorra lahendamisele;

	<ul style="list-style-type: none"> • kuidas vastutulevast mootorrattast mööduda: <ul style="list-style-type: none"> ○ kummalt poolt möödutakse; ○ kuidas kitsal teel vastutulevast mootorrattast mööduda; ○ kuidas sõiduteel olevast takistustest ümber põigata. <p>Oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tagada liiklusohutuse möödasõiduga seonduvalt; • grupis sõites hoida piisavat kül- ja pikivahet.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamismeetod teemakohane test.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/117032011021?leiaKehtiv#). Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 3.2.	<i>T 3.2. Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 4 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse juhi õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Sõitu planeerides on võimalik teekonnaga seotud ohte vältida – marsruudi ja aja valik, mootorratta ettevalmistus sõiduks, vajaminev varustus, vajalikud puhkepausid, juhi seisund jms.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides saab mõjutada sõidu ohutust. Lua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerida.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, milliseid ettevalmistusi tuleks enne pikemat või lühemat sõitu teha; • mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; • on rohkem motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima; • teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine jms).
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng (PowerPoint), mida toetavad erinevad videofilmid, arutelud ja rühmatööd. Tunni lõpus tagasiside ja õpilaste iseseisvate tööde analüüs.
Selleks, et saavutada	<p>Teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • et teekonna kavandamine aitab säästa aega, raha ja närve;

õpiväljundid, peab õpilane teadma, mõistma oskama:	<ul style="list-style-type: none"> kuidas elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid jne mõjutavad tema käitumist juhina; kuidas käib teekonnaplaneerimine (oskab kasutada kaarti ja GPS-seadmeid, tunneb liikluskorraldusvahendeid, jne). <p>Oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> teha ettevalmistusi enne pikemat või lühemat sõitu (kontrollida tehnoseisundit, täita vajalikud anumad vedelikega, kontrollida rehvide seisundit, kasutada rehviparanduskomplekti, turvavahendite olemasolu); planeerida sõitu, et oleks võimalik sõita säästlikult ja ohutult (enne väljasõitu planeerida teekond võttes arvesse tee ja ilmaolusid, püüdes vältida ohtlikke teelõike ja liiklusummikuid); komplekteerida reisile vajalikku varustust ja oskab turvaliselt ja otstarbekalt paigutada pagasit mootorrattale; võtta arvesse elustiili, sõidu motiivide, sotsiaalse pinge, joobe, uimastite jne mõju tema käitumisele juhina; võtta arvesse väsimuse mõju ja oskab planeerida puhkepause.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamismeetod iseseisva töö mitteeristav hindamine.
Iseseisva töö sisu	Õpilane planeerib etteantud marsruudil liikumise, tuues välja selle teekonna ohtlikud kohad ja lahendused nende vältimiseks. Sõidutunnis sõidetakse see marsruut läbi ja hiljem tehakse analüüs. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid. Liiklusseadus, maanteede atlas, Tartu linna kaart.

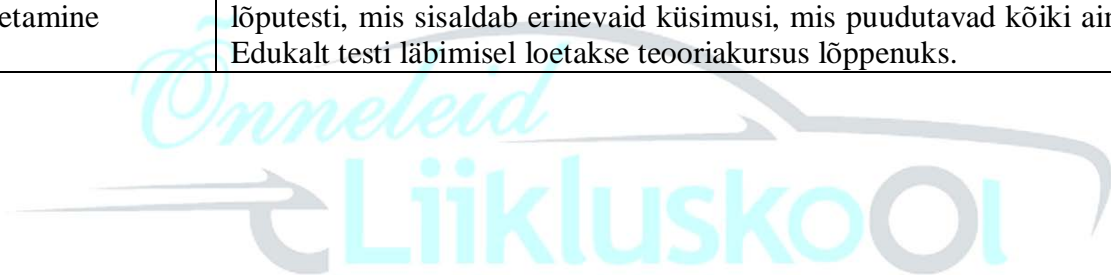
T 3.3.	<i>T 3.3. Keskkonda säästev mootorratta kasutamine</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 4 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse juhi õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Mootorratta kasutamisega kaasneb kahju keskkonnale. Kuidas saab seda kahjulikku mõju vähendada? Sõiduviisi valikuga, sõidu planeerimisega, mootorratta korralise hooldamisega, mootorratta valikuga jms. Arutletakse vajadustest lähtuvalt võimaluste üle säästa ja milliseid meetmeid keegi on nõus keskkonna säästmiseks tarvitusele võtma.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused mootorratta säästlikuks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks mootorrattast kasutades keskkonda säästa. Luua eeldused enesehinnanguks – kui motiveeritud keegi on mootorrattast keskkonda säästvalt kasutama.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> teab, kuidas mootorratta kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada; oskab leida mootorratta kasutaja juhendist teavet keskkonna säästmise kohta; teab, kuidas jälgida kütuse kulu;

	<ul style="list-style-type: none"> • on rohkem motiveeritud mootorrattast kasutades keskkonda
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng (PowerPoint), arutelud ja rühmatööd. Tunni lõpus tagasiside ja õpilaste iseseisvate tööde analüüs.
Selleks, et saavutada õpiväljundid, peab õpilane teadma, mõistma oskama:	<p>Teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ja mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis; • keskkonnaga seonduvaid nõudeid mootorratta kasutamisel; • kuidas mootorrattast keskkonda säästvalt kasutada; • keskkonnasäästliku juhtimise seost ohutusega; • ja mõistab säästliku, ohutu ja teisi liiklejaid arvestava juhtimisviisi eeliseid; • kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; • millised võimalused on keskkonna säästmiseks; • millised on peamised kuluartiklid mootorratta kasutamisel; <p>Oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • säästlikult sõita tagades seejuures ohutu sõiduviisi; • sõituseid planeerida keskkonda säästmise eesmärgil; • leida mootorratta kasutusjuhendist teavet keskkonna säästmise kohta; • käsitseda mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt; • vältida asjatut kütuse ja muude ressursside kulutamist.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamismeetod iseseisva töö mitmeeristav hindamine.
Iseseisva töö sisu	Võrrelda vähemalt kolme erineva mootorratta kasutusjuhendit ja leida nendest sarnased juhised keskkonnasäästliku mootorratta kasutamise kohta. Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega. Kirjutada essee teemal "Mootorrattaste säästlik kasutamine ja sellega seonduv".
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid. Vähemalt kolme erineva mootorratta kasutusjuhend.

T 3.4.	<i>T 3.4. Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste teooriaõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 4 kohustuslikku tundi. Tundide jaotus mooduli raames määratakse juhi õppekavas.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe 1. ja 2. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Rasketes tee- ja ilmastikuolud põhjustavad tee ja mootorratta rehvi vahelise haardumise või nähtavuse halvenemise. Kuidas sellistes rasketes oludes ohutult mootorrattast juhtida? Selleks, et juht saaks sõita ohutult (suudaks säilitada tee ja ratta vahelise haardumise, oskaks valida

	<p>oludele vastava sõidukiiruse ja õige pikivahe), peab ta arvestama asjaoluga, et mootorrattale mõjuvad jõud, mis võivad töötada vastupidiselt juhi soovile. Mõistes mootorrattale mõjuvaid jõude ja kuidas juht oma käitumisega saab neid jõudusid muuta, saab sõites neid arvestada. Arutletakse järgmistel teemadel: peatamisteed = reageerimisteed + pidurdusteed; reageerimisaeg, pidurdusteedonna sõltuvalt sõidukiirusest, haardumisest ja massist, tsentrifugaaljõud, inerts, kineetiline energia, jääkkiirus, kokkupõrkel vallanduvad jõud jms; nähtavusele vastava sõidukiiruse valimine, mis võimaldab mootorratta peatada nähtavuse piires.</p>
Aine üldeesmärgid	<p>Luuu eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luuu eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmise seotud ohtude mõistmiseks ja teadmiste kujunemiseks kuidas neid ohte vältida. Luuu eeldused tulede õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja mõistmaks pimedal ajal sõitmise seonduvaid ohte ning kuidas juht saab neid ohte oma käitumisega vältida.</p>
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab mootorrattale mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada; • teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes mootorratta juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida; • teab kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva mootorrattaga kohtudes, eesolevale mootorrattale järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral; • mõistab, et pimedal ajal on nähtavus palju halvem kui valgel ajal vaatamata tulede õigeks kasutamisele ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega; • omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgahega; • saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest, ohtudest.
Õppimise korralduslikud alused, tegevused ja meetodid õpiväljundite saavutamiseks	<p>Teema käsitlemist alustatakse eesmärkide püstitamisega ja õpiväljundite tutvustamisega, seejärel järgneb loeng (PowerPoint), mida toetavad erinevad videofilmid, arutelud ja rühmatööd.</p>
Selleks, et saavutada õpiväljundid, peab õpilane teadma, mõistma oskama:	<p>Teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • millised on peamised füüsilised tegurid, mis mõjutavad liikumisenergia ja kesktõukejõu suurust; • kuidas mõjutab sõidukiirus pidurdusteedonna pikkust ja kesktõuke jõu suurust; • millest koosneb peatumisteed; • mis on haardetegur ja millised on seda mõjutavad tegurid; • kehtivaid nõudeid väljaspool teed mootorrattaga liikumisel; • mis on õige sõidukiiruse valiku põhialusteks.

	<p>Oskab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldada sobiva pikivahe valiku erinevusi sõltuvalt tee- ja ilmastikuoludest; • kirjeldada ohtusid mootorratturile, tulenevalt halvast nähtavusest ja kuidas neid vältida; • kirjeldada mootorratturi ohutut tegevust madalalt vastu paistva päikese ja märjast teekattest tuleneva päikesepeegelduse korral; • kirjeldada vesiliu tekkepõhjuseid ja võimalusi selle vältimiseks; • kirjeldada ohutu sõiduteekonna planeerimise võimalusi; • kirjeldada külgtuule mõju mootorratta juhitavusele ja suunakindlusele, sealhulgas möödasõidul ja kuidas võimalike ohtusid vältida.
Hindamismeetodid ja -kriteeriumid	Hindamine toimub Õnneleid Liikluskooli eksamineerimise ja hindamise juhendi alusel. Hindamismeetodina kasutatakse õpilaste küsitlemist.
Iseseisva töö sisu	Tutvuda Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Õnneleid Liikluskooli E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.
Teoriakursuse lõpetamine	Pärast kolme mooduli kõikide ainete läbimist peab õpilane sooritama lõputesti, mis sisaldab erinevaid küsimusi, mis puudutavad kõiki aineid. Edukalt testi läbimisel loetakse teoriakursus lõppenuks.

2.2. Sõiduõppe ainekaardid

S 1.1.	S 1.1. Juhi tööasend ja turvavarustus
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 ja 2 maht kokku	Vähemalt 10 kohustuslikku sõidutundi. Sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 0,5 sõidutundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe moodul 1 ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi, kus muud liiklust ei häirita ega ohustata, näiteks muuks liikluseks suletud alal või õppesõiduväljakul. Omandatakse sõiduks valmistumiseks vajalikud oskused – juhi tööasendi reguleerimine, oskus aidata sõitjatel turvavarustus kinnitada, oskus kontrollida mootorratta vastavust tehnonõuetele, oskus aru saada, millal mootorratta kasutamine on ohtlik.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused enne sõidu alustamist enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luuakse eeldused motivatsiooni suurendamiseks kasutada turvavarustust ja nõuda turvavarustuse kasutamist sõitjatel.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab teostada mootorratta sõidueelset kontrolli, kasutades näiteks mootorratta käsiraamatut; • oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks; • oskab ise kasutada mootorratta turvavarustust ja aidata kaassõitjatel kinnitada turvavarustust; selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust; • oskab kasutada mootorrattale paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid; • teab juhi vales tööasendist ja turvavarustuse vales kasutamisest tulenevaid ohte; • on rohkem motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatel.
Iseseisva töö sisu	Vähemalt ühe mootorratta kasutusjuhendiga tutvumine. Võimalusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks kooskõlas Õnneleid Liikluskooli õppetöö eeskirjaga.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Sissejuhatuseks õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Õppimine toimub õpilast aktiveeriva vestluse vormis, kus õpetaja ülesandeks on selgitada ja esitada suunavaid küsimusi. Õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja poolt õpilasele antud sõiduülesande tulemuste põhjal. Sõiduülesanne sisaldab teemas õpitu rakendamist. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).
S 1.2.	S 1.2. Mootorratta käsitsemine

Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 1. moodulisse.
Moodul 1 ja 2 maht kokku	Vähemalt 10 kohustuslikku sõidutundi. Sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt kaks sõidutundi pluss 0,5 tundi linnasõidueelse sõiduuskuse hindamiseks.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. mooduli õppeaine "Juhi tööasend ja turvavarustus".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi liikluseks suletud alal või õppesõiduväljakul. Harjutatakse mootori käivitamist, mootorratta juhtimisseadmete käsitlemist, manööverdamist, märgu andmist, sujuvat liikumist, sõidu lõpetamist, pidurdamist jms. Harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev mootorratta käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõidu õpingute alustamiseks vähese liiklusega teel.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused ohutu ja keskkonda säästva mootorratta käsitlemisoskuste kujunemiseks, mis on vajalikud sõiduõppe jätkamiseks vähese liiklusega teedel. Õpilane oskab paigalt võtta, mootorrattast sujuvalt ja äkkpidurdamisega peatada ning sõidurada vahetada.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitleda mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teedel; • teab mootorratta vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale; • omab realistlikku arusaama isiklikest, mootorratta käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta käsitlemisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • on motiveeritud mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt käsitlema.
Iseseisva töö sisu	Võimalusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks kooskõlas Õnneleid Liikluskooli õppetöö eeskirjaga. Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Sissejuhatuseks õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Õppeplatsil näitab õpetaja vajadusel harjutused ette ja selle käigus annab õpilasele selgitusi. Õppimine toimub õpilast aktiveeriva vestluse vormis, kus õpetaja ülesandeks on selgitada ja esitada suunavaid küsimusi. Õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja poolt õpilasele antud sõiduülesande tulemuste põhjal. Sõiduülesanne sisaldab teemas õpitu rakendamist. Sõiduharjutuse lõpus annab sõiduõpetaja õpilasele tagasisidet õpiväljundite saavutamise kohta. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

S 2.1.	<i>S 2.1. Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teedel</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 2. moodulisse.
Moodul 1 ja 2 maht kokku	Vähemalt 10 kohustuslikku sõidutundi. Sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis.

Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt kaks sõidutundi. Kui õpilane saavutab õpiväljundid vähema tundide arvuga, viib sõiduõpetaja läbimata kohustuslikud tunnid üle järgneva aine läbimiseks.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Viimistletakse mootorratta ohutu ja keskkonda säästva käsitsemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt regiooni eripäradele: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrivate sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Luuakse eeldused valmiduse kujunemiseks võtta juhina vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest. Luuakse eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab käsitseda mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides; • omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel; • oskab peatuda ja parkida teel; • teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; • mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; • omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega vähese liiklusega teedel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
Iseseisva töö sisu	Võimalusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks kooskõlas Õnneleid Liikluskooli õppetöö eeskirjaga. Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Sissejuhatuseks õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Õppimine toimub õpilast juhendades ja suunates raadioside kaudu. Vajadusel tehakse peatusi, mille käigus arutletakse liiklussituatsioonide üle ja leitakse ühiselt lahendusi. Õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja poolt õpilasele antud sõiduülesande tulemuste põhjal. Sõiduülesanne sisaldab antud aines õpitu rakendamist. Sõiduharjutuse lõpus annab sõiduõpetaja õpilasele tagasisidet õpiväljundite saavutamise kohta. Hindamine käib

	põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).
--	---

S 2.2.	S 2.2. Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 2. moodulisse.
Moodul 1 ja 2 maht kokku	Vähemalt 10 kohustuslikku sõidutundi. Sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt viis sõidutundi.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. moodul õppeained ja 2. mooduli õppeaine "Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teedel".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi keerulisema ja tihedama liiklusega teedel. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt regiooni eripäradele: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrite sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused keerulisema ja tihedama liiklusega teedel liiklemiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutus oma õppimise eest. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks erinevates liiklussituatsioonides osalemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab keerulisema ja tihedama liiklusega teedel käsitseda mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt; • omab erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi teel; • teab erineva liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; • mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; • omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega erineva liiklusega teedel ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • kohanema liikluses toimuvate muutustega; • on võimeline hindama võimaliku liiklusohtliku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt; • on võimeline liiklusoludega arvestades mootorrattast juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.
Iseseisva töö sisu	Võimalusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks kooskõlas Õnneleid Liikluskooli õppetöö eeskirjaga. Määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis.

Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Sissejuhatuseks õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Õppimine toimub õpilast juhendades ja suunates raadioside kaudu. Vajadusel tehakse peatusi, mille käigus arutletakse liiklussituatsioonide üle ja leitakse ühiselt lahendusi. Õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja poolt õpilasele antud sõiduülesande tulemuste põhjal. Sõiduülesanne sisaldab antud aines õpitu rakendamist. Sõiduharjutuse lõpus annab sõiduõpetaja õpilasele tagasisidet õpiväljundite saavutamise kohta. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).
--	--

S 3.1.	<i>S 3.1. Möödasõit, möödumine ja ümberpõige</i>
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 2 kohustuslikku sõidutundi. Sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt üks sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. ja 2. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Aine raames läbiviidavas sõidutunnis rakendatakse teooriaõppes omandatud teadmisi pärisuunas ja vastassuunas möödasõidu, möödumise ja võimalusel ka ümberpõike kohta – mootorrattaga ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu hindamine, käitumine möödasõitja ja möödasõidetava rollis, ohu ilmnemisel möödasõidu katkestamine jms.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mootorrattaga ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks vajalike oskuste kujunemiseks. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest. Lua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu; • mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver; • oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuuna võõndi kaudu; • oskab käituda möödasõidetava rollis; • omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõikega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Iseseisva töö sisu	Võimalusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks kooskõlas Õnneleid Liikluskooli õppetöö eeskirjaga.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Sissejuhatuseks õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Sõidutunni käigus sõidab õpilane vähemalt ühe sõidutunni. Õpilane saab korda mööda olla möödasõitja ja möödasõidetava rollis. Teiseks sõidukiks on õpetaja oma saateautoga või -mootorrattaga. Reflekteritakse nähtu ja kogetu üle – kas möödasõit oli ohutu, kuidas minul läks, mis läks hästi, mida võiks teha teisiti, kas pikivahe enne ja pärast möödasõitu oli piisav, kas manööver tehti õigesti jms.

	Õpilase eneseanalüüsi ja sõidutunnis nähtu põhjal sõiduõpetaja otsustab õpiväljundite saavutamise üle. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).
--	--

S 3.2.	S 3.2. Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava esmaõppe algaste sõiduõppe 3. moodulisse.
Moodul 3 maht	Vähemalt 2 kohustuslikku sõidutundi. Sõidutundide kogumaht määratakse sõiduõppe individuaalprogrammis.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt üks sõidutund.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe 1. ja 2. mooduli õppeained.
Aine lühikirjeldus	Õpilane planeerib sõidu punktist A punkti B ja sõidab sihtpunkti plaani kohaselt. Sõitu planeerides kasutatakse navigeerimisseadet ja/või kaarti. Planeeritud teekonnal sõites on oluline pöörata tähelepanu sõiduraja valikule riski vältimise eesmärgil ja harjutada sõitu juhatusmärkide järgi.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust. Lua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat planeerida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita; • mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; • on rohkem motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima; • sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine.
Iseseisva töö sisu	Enne sõidutundi tulekut on õpilane ettevalmistanud eelnevalt õpetajaga kokkulepitud marsruudi. Sõiduteekonna ettevalmistamisel on õpilane kasutanud kaarti ja/või navigatsiooniseadmeid (soovitavalt eelistada kaarti). Võimalusel juhendaja kaasamine õpitu kinnistamiseks kooskõlas Õnneleid Liikluskooli õppetöö eeskirjaga.
Õpetamise meetodid ja õpiväljundite saavutamise kontrollimine ja hindamine	Sissejuhatuseks õpetaja tutvustab õpiväljundeid ja selgitab aine sisu. Pärast õpilast aktiveerivat vestlust selgitab õpilane õpetajale kuidas ta planeeris oma sõidu marsruudi, milliseid abivahendeid kasutas, mis olid teekonna valiku peamised kriteeriumid ja kuidas ta ohutust silmas pidas. Õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja poolt õpilasele antud sõiduülesande tulemuste põhjal. Sõiduülesanne sisaldab antud teemas õpitu rakendamist. Sõiduharjutuse lõpus annab sõiduõpetaja õpilasele tagasisidet õpiväljundite saavutamise kohta. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

3. KOOLITAJA EKSAmineerimis- JA HINDAMISJUHEND

Järgnevas juhendis on kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks püstitatud kontrolli meetodeid ja hindamiskriteeriumeid. Õpilase poolt omandatud teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse mitteeristavat hindamist: sooritas (+), ei sooritanud (0), ei ilmunud tundi (MI).

3.1. Teooria kursuse hindamine

Kui õpilase hindamisel kasutatakse hindamismeetodina õpilase suulist küsitlemist, siis õpetajal on õigus otsustada, kas õpilase vastused olid piisavad või on vaja esitada täiendavaid küsimusi. Õpilasel on õigus saada vahetult tagasisidet.

Aine käigus võib nõuda õpilaselt teemakohase testi sooritamist. Küsimuste arvu määrab õpetaja töö käigus. Õigete vastuste minimaalne osakaal peab olema vähemalt 90%.

Iseseisvate tööde hindamisel kasutatakse mitteeristavat hindamist (esitatud - esitamata), õpilane saab õpetajalt tagasisidet.

1. ja 2. mooduli lõpus peab õpilane sooritama vahetesti, mis sisaldab küsimusi antud mooduli käigus läbitud ainete kohta. Testis on kuni 40 küsimust. Õigete vastuste minimaalne osakaal peab olema vähemalt 90%.

Pärast 3.mooduli läbimist tuleb õpilasel õppetöö välisel ajal sooritada lõputest, mis sisaldab 60 küsimust kogu teoriakursuse vältel läbitud ainete kohta. Õigete vastuste minimaalne osakaal peab olema vähemalt 90%.

Teoriakursuse eduka lõpetamise eelduseks on kõigi testide sooritamine, iseseisvate tööde õigeaegne esitamine ja mooduli vahetestide ning lõputesti edukas sooritamine. Testide järelsooritamine toimub õppetöö välisel ajal õpetajaga kokkuleppel.

3.2. Sõidutundide hindamine

Sõidutundides õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja poolt teema käsitlemisel õpilasele antud sõiduülesande tulemuste põhjal. Sõiduülesanne sisaldab antud teemas õpitu rakendamist. Sõiduharjutuse lõpus annab sõiduõpetaja õpilasele tagasisidet õpiväljundite saavutamise kohta. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

Pärast kohustuslikke platsisõidutunde annab õpetaja hinnangu, kas õpilane on valmis siirduma sõiduõppele vähese liiklusega teedele. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

3. mooduli järgselt toimub vajadusel kontrollsõit. Kontrollsõidu määramise põhjused võivad olla järgnevad:

- õpilase enda soov kogeda eksamile sarnast olustikku;
- õpilasel on õpiväljundid saavutamata;
- õpilasel on tekkinud pikk ajaline paus õpingutes;
- teisest autokoolist üle tulnud õpilase oskuste hindamise vajadus.

Kontrollsõidu hindamisel võetakse arvesse järgnevat:

- Iga juhtimisolukorra kohta antav hinnang peab näitama õpilase oskust käsitseda ja juhtida mootorrattast liikluses täiesti ohutult. Kontrollsõidu hindamisel annab õpetaja hinnangu kogu kontrollsõidule tervikuna, pöörates erilist tähelepanu sellele, kas õpilane oskab käsitleda ja juhtida mootorrattast ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt. Siia kuulub kohanduv, kindel ja ohutu juhtimisstiil, õigete juhtimis- ja sõiduvõtete kasutamine, tee- ja ilmastikuolude arvestamine, muu liikluse arvestamine, teiste (eriti ohuolukordade) liiklejatega arvestamine ning ettenägelikkus.
- Selliste vigade või ohtlike käitumisviiside puhul, mis ohustavad õppesõidu mootorrattast, mootorratturit ennast või teisi liiklejaid, katkestatakse kontrollsõit enneaegselt. Kontrollsõit loetakse mittesooritatuks. Erandjuhtudel on õpetajal õigus otsustada, kas viia kontrollsõit lõpule või mitte. Kui õpetaja on otsustanud kontrollsõidu katkestada, jätkub edasine tund tavapärase sõidutunnina, mille käigus pööratakse tähelepanu õpilase vajakajäämistele.

Kontrollsõidu võib õpilane sooritada enda sõiduõpetajaga või autokooli siseselt mõne teise sõiduõpetajaga, kes omab vastava kategooria õpetamise õigust.